บทความวิจัย : Research Article

การสังเคราะห์งานวิจัยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการเรียน ของผู้เรียน EFL ระหว่างปี ค.ศ. 2021–2025

A SYNTHESIS OF RESEARCH ON THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO ENHANCE ENGLISH WRITING SKILLS AND LEARNING MOTIVATION AMONG EFL LEARNERS (2021–2025)

กัลยกร ต่ายเมือง [1*] กิตติคุณ รุ่งเรือง [1] ชนิดา มิตรานันท์ [2]

Kalyakorn Taymuang [1*] Kittikoon Rungruang [1] Chanida Mitranun [2]

[1] ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

[2] ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

[1] Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand

[2] Department of Special Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand

* Corresponding author e-mail: kalyakorn@satitpatumwan.ac.th

Received: 07/05/2026 I Revised: 05/08/2026 I Accepted: 27/08/2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพของงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ (2) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับผลของ AI ต่อทักษะการเขียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language: EFL) และ (3) สังเคราะห์

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่นักวิจัยนำมาใช้ร่วมกับ AI เพื่อเป็นฐานในการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงบูรณาการ กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer-reviewed) ระหว่างปี ค.ศ. 2021–2025 จำนวน 20 เรื่อง สืบค้นจากฐานข้อมูล Scopus, ERIC, Google Scholar, ScienceDirect, SpringerLink, Taylor & Francis, SAGE, IEEE Xplore และ DOAJ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกข้อมูล (data extraction form) และวิเคราะห์ด้วยการสังเคราะห์เชิงพรรณนาร่วมกับการวิเคราะห์เชิงประเด็น (thematic synthesis) ผลการสังเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นผู้เรียนระดับอุดมศึกษา 13 เรื่อง (ร้อยละ 65) มัธยมศึกษา 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) และครูผู้สอน/กลุ่มผสม/การวิเคราะห์เอกสาร 3 เรื่อง (ร้อยละ 15) โดยเครื่องมือ AI ที่พบมากที่สุดคือ ChatGPT จำนวน 14 เรื่อง (ร้อยละ 70) รองลงมาคือ Grammarly 2 เรื่อง (ร้อยละ 10) รูปแบบการวิจัยที่พบมากที่สุดคือ quasi-experimental จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 35) ด้านผลสัมฤทธิ์ พบว่า AI มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเขียนใน 7 เรื่อง (ร้อยละ 35) โดยเฉพาะความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความหลากหลายของคำศัพท์ และการจัดองค์ประกอบของงานเขียน สำหรับด้านแรงจูงใจ พบใน 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) ซึ่งรายงานผลด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม และการลดความวิตกกังวลในการเขียนอย่างสม่ำเสมอ (frequently reported) ทั้งนี้ยังพบข้อค้นพบที่ไม่สอดคล้องกัน (mixed findings) ในบางเรื่อง เช่น Fan (2023) ที่ระบุว่าข้อมูลป้อนกลับจาก Grammarly ไม่ได้ทำให้คุณภาพงานเขียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับข้อมูลป้อนกลับจากครูเพียงอย่างเดียว และพบข้อกังวลด้านการพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็นและการคิดอย่างมีวิจารณญาณใน 3 เรื่อง (ร้อยละ 15) ในเชิงบริบท งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ดำเนินการในบริบทเอเชียอื่นนอกประเทศไทยมากที่สุด (ร้อยละ 75) ขณะที่มีงานวิจัยในบริบทไทย เพียง 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) ซึ่งสะท้อนช่องว่างของงานวิจัยเชิงประจักษ์ในบริบทการเรียนภาษาอังกฤษของไทย ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชี้ให้เห็นว่า AI มีบทบาทที่อธิบายได้ด้วยทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และทฤษฎีสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural Theory) โดยทำหน้าที่เป็นทั้งเครื่องมือสนับสนุน กระบวนการเขียน (process tool) และตัวกลางทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับแรงจูงใจ (motivational mediator) ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานสำหรับการออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่บูรณาการ AI อย่างมีจริยธรรมในบริบทการศึกษาไทยต่อไป

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์; ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ; แรงจูงใจของผู้เรียน

Abstract

This documentary research aimed to (1) examine the current status of research on the use of Artificial Intelligence (AI) in developing English writing skills, (2) synthesize knowledge concerning the effects of AI on writing proficiency and learning motivation among English as a Foreign Language (EFL) learners, and (3) synthesize the theoretical frameworks researchers have applied alongside AI as a foundation for developing an integrative conceptual framework. The sample comprised 20 peer-reviewed empirical studies published between 2021 and 2025, retrieved from Scopus, ERIC, Google Scholar, ScienceDirect, SpringerLink, Taylor & Francis, SAGE, IEEE Xplore, and DOAJ. Data were collected using a data extraction form and analyzed through descriptive synthesis combined with thematic analysis. The findings revealed that samples in the synthesized studies were higher-education learners in 13 studies (65%), secondary-school learners in 4 studies (20%), and teachers, mixed samples, or document analysis in 3 studies (15%). The most frequently used AI tool was ChatGPT (14 studies, 70%), followed by Grammarly (2 studies, 10%). The most common research design was quasi-experimental (7 studies, 35%). Regarding outcomes, AI supported the development of writing skills in 7 studies (35%), particularly grammatical accuracy, lexical variety, and text organization. For motivation, 4 studies (20%) frequently reported gains in self-efficacy, engagement, and reduced writing anxiety. Mixed findings also emerged; for instance, Fan (2023) found that Grammarly feedback did not significantly outperform teacher feedback alone in improving writing quality. Concerns regarding over-reliance on technology and reduced critical thinking were reported in 3 studies (15%). Contextually, most synthesized studies (75%) were conducted in Asian settings outside Thailand, while only one study (5%) was conducted in a Thai context, highlighting a gap in empirical research on AI-assisted English writing in Thailand. The synthesis of theoretical frameworks indicated that AI's role can be explained through Constructivism and Sociocultural Theory, functioning as both a process-support tool and a motivational mediator. These findings provide a foundation for designing ethically integrated AI-assisted English instruction in the Thai educational context.

Keywords: Artificial Intelligence (AI); English Writing Skills; Learner Motivation

บทนำ

ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทอย่างรวดเร็วในด้านการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษา กระบวนการคิด และความมั่นใจของผู้เรียน แนวโน้มการนำ AI มาใช้ในการศึกษาได้รับการสนับสนุนในระดับนโยบายและระดับสากล โดยองค์การระหว่างประเทศชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของ AI ในการยกระดับการเรียนรู้ ควบคู่กับความจำเป็นในการคำนึงถึงจริยธรรมและการใช้อย่างรับผิดชอบ (UNESCO, 2021; OECD, 2019) งานวิจัยด้าน AI ในการศึกษาสะท้อนแนวโน้มการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ระดับสูงมากขึ้น โดยเฉพาะในบริบทการศึกษาภาษาอังกฤษควบคู่กับการพัฒนาทักษะการเขียน (Zawacki-Richter et al., 2019) อย่างไรก็ตาม งานทบทวนวรรณกรรมเชิงระบบในลักษณะนี้ยังมีขอบเขตกว้างครอบคลุมการประยุกต์ใช้ AI ในอุดมศึกษาโดยรวม มิได้มุ่งเน้นเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่าง AI ทักษะการเขียน และแรงจูงใจของผู้เรียน EFL จึงยังเป็นช่องว่างสำคัญที่งานวิจัยนี้มุ่งเติมเต็ม งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือ AI สำหรับการเขียน เช่น ChatGPT, Grammarly และระบบ Automated Writing Evaluation (AWE) สามารถช่วยยกระดับผลลัพธ์ด้านการเขียนได้ในหลายมิติ ได้แก่ ความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความหลากหลายของคำศัพท์ ความเชื่อมโยงของเนื้อหา และคุณภาพโดยรวมของงานเขียน โดยเฉพาะเมื่อ AI ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเขียนมากกว่าการเป็นเครื่องมือที่ให้คำตอบสำเร็จรูป (Poláková & Ivenz, 2024)

นอกจากนี้ AI ยังมีบทบาทสำคัญต่อแรงจูงใจและจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (self-efficacy) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ความมั่นใจในการเขียน และการลดความวิตกกังวลในการเขียน (Kasneci et al., 2023; Teng, 2024) ทั้งนี้แม้งานวิจัยส่วนใหญ่จะสนับสนุนบทบาทเชิงบวกของ AI แต่ยังปรากฏข้อกังวลเกี่ยวกับการพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป ความถูกต้องของข้อมูล และจริยธรรมทางวิชาการ (Marisa et al., 2025) ซึ่งสะท้อนความจำเป็นในการออกแบบการใช้ AI อย่างเหมาะสมในบริบทการเรียนรู้ แม้งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงบทบาทของ AI ในการพัฒนาทักษะการเขียนและแรงจูงใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน แต่ยังปรากฏช่องว่างสำคัญสามประการ ได้แก่ (1) งานวิจัยส่วนใหญ่ยังศึกษา AI ในลักษณะ "เครื่องมือเฉพาะด้าน" โดยขาดการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงระบบที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง AI กระบวนการเขียน และแรงจูงใจอย่างเป็นโครงสร้าง (2) ยังขาดการรายงานผลเชิงปริมาณ (จำนวนและร้อยละ) ที่ชัดเจนของแนวโน้มงานวิจัยในภาพรวม และ (3) ยังไม่มีการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบว่านักวิจัยนำทฤษฎีการเรียนรู้ใดมาใช้ร่วมกับ AI บ้าง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงบูรณาการ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวโดยการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 เรื่อง

ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษยังคงเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับผู้เรียน EFL เนื่องจากเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษา กระบวนการคิด และความมั่นใจของผู้เรียน ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าของ AI ได้เปิดโอกาสใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือ เช่น ChatGPT, Grammarly และระบบ AWE ซึ่งสนับสนุนกระบวนการเขียนผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทันที การช่วยสร้างแนวคิด และการปรับปรุงงานเขียนอย่างต่อเนื่อง จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า AI มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทั้งทักษะการเขียนและแรงจูงใจของผู้เรียนในสัดส่วนที่แตกต่างกัน (ดังแสดงในผลการศึกษา) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยจำนวนมากยังคงมุ่งเน้นการใช้ AI ในฐานะเครื่องมือเฉพาะด้าน และยังขาดการพัฒนารูปแบบการสอนที่บูรณาการเทคโนโลยี กระบวนการเขียน แรงจูงใจ และจริยธรรมทางวิชาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยซึ่งพบงานวิจัยเชิงประจักษ์ในประเด็นนี้เพียงเรื่องเดียวจาก 20 เรื่องที่นำมาสังเคราะห์ ดังนั้นการสังเคราะห์องค์ความรู้ในครั้งนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาสถานภาพของงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในช่วงปี ค.ศ. 2021–2025

2.เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับผลของปัญญาประดิษฐ์ต่อทักษะการเขียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (EFL)

3.เพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่นักวิจัยนำมาใช้ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาทักษะการเขียนและแรงจูงใจ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงบูรณาการสำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ใช้ในการสังเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive synthesis) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงประเด็น (thematic synthesis)และรายงานกระบวนการสืบค้นและคัดเลือกงานวิจัยโดยประยุกต์ใช้แนวทาง PRISMA (preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses)

ขั้นตอนที่ 1 การสืบค้นเอกสาร (Identification)

ผู้วิจัยสืบค้นงานวิจัยจากฐานข้อมูลวิชาการ 9 แหล่ง ได้แก่ Scopus, ERIC, Google Scholar, ScienceDirect, SpringerLink, Taylor & Francis Online, SAGE Journals, IEEE Xplore และ DOAJ โดยใช้คำค้น (keywords) และการรวมคำค้นด้วยตัวดำเนินการบูลีน (Boolean operators) เช่น "artificial

intelligence" AND "English writing", "ChatGPT" AND "EFL writing", "Grammarly" OR "automated writing evaluation" AND "writing quality", "AI" AND "writing motivation" AND "EFL" ครอบคลุมงานวิจัยที่ตีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 2021–2025

ขั้นตอนที่ 2 การคัดกรอง (Screening)

ผู้วิจัยคัดกรองจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อตามเกณฑ์การคัดเข้า (inclusion criteria) ได้แก่ (1) เป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ AI ในการเรียนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษ (2) ตีพิมพ์ในวารสารหรือการประชุมวิชาการที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer-reviewed) (3) ตีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 2021–2025 และ (4) สามารถเข้าถึงฉบับเต็มได้ (เช่น เน้นทักษะการพูด/การฟังเป็นหลัก บทความแสดงความคิดเห็นที่ไม่ใช่งานวิจัยเชิงประจักษ์ พิมพ์ล่วงหน้า (preprint) ที่ยังไม่ผ่านการประเมิน หรือมีปีตีพิมพ์นอกช่วงที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินฉบับเต็ม (Eligibility)

ผู้วิจัยอ่านงานวิจัย เพื่อประเมินคุณภาพเชิงระเบียบวิธี (methodological quality) โดยพิจารณาความชัดเจนของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ AI ที่ใช้ วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย เนื่องจากบางงานวิจัยมีรายละเอียดเชิงระเบียบวิธีไม่เพียงพอ ใช้กลุ่มตัวอย่างซ้ำซ้อนกับงานวิจัยที่คัดเลือกไว้แล้ว หรือไม่สามารถเข้าถึงฉบับเต็มได้ครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 4 การรวมในการสังเคราะห์ (Inclusion)

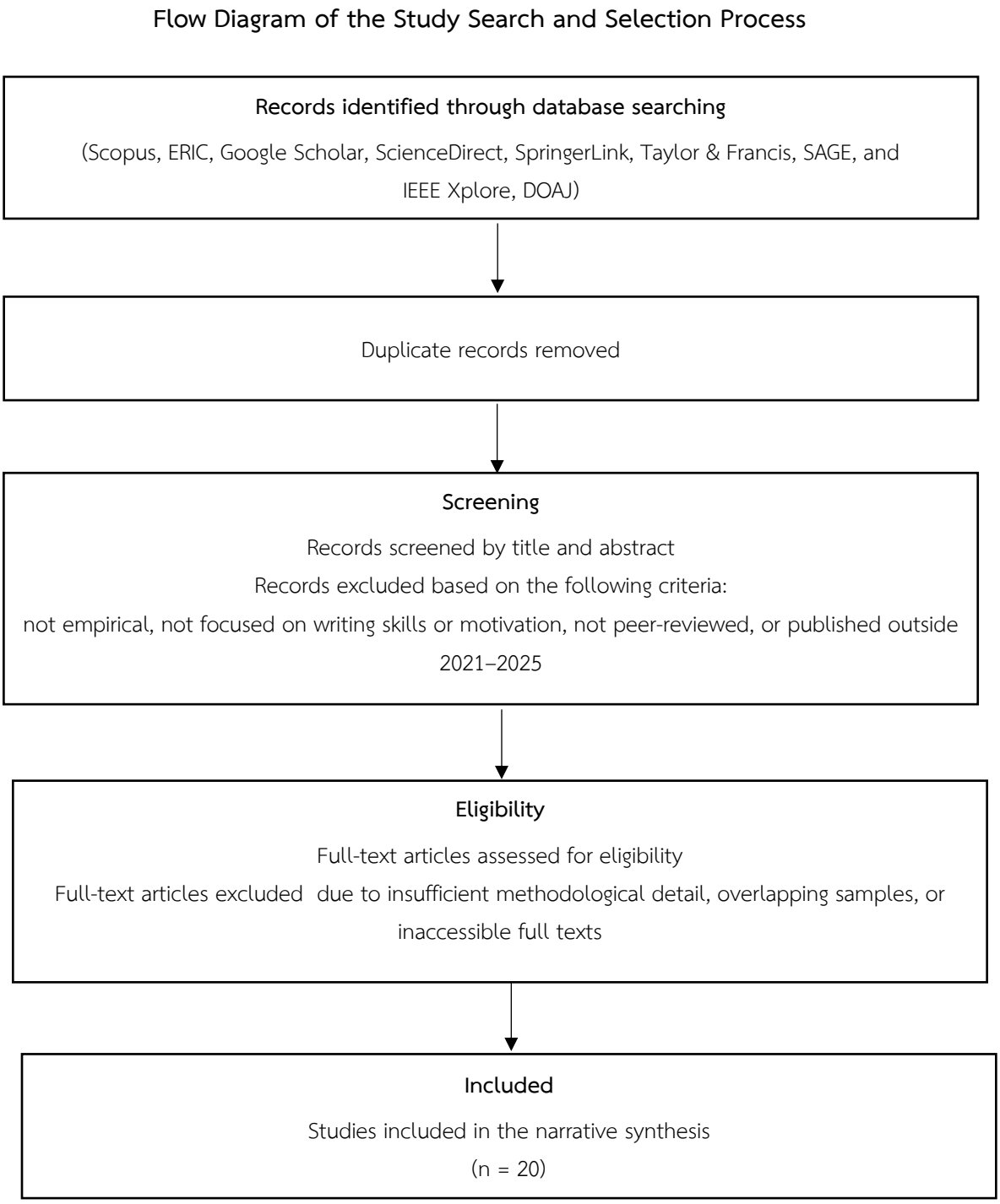
งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 20 เรื่อง ถูกนำมาใช้เป็นหน่วยวิเคราะห์ในการสังเคราะห์องค์ความรู้ (แสดงรายละเอียดกระบวนการคัดเลือกในภาพที่ 2 และรายชื่องานวิจัยทั้งหมดในตารางที่ 1)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกข้อมูล (data extraction form) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น บันทึกข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัย ปีที่ตีพิมพ์ บริบท/ประเทศ กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ AI ที่ใช้ รูปแบบการวิจัย และผลการวิจัย
2. ตารางสังเคราะห์ข้อมูล (synthesis matrix) เพื่อจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบ และสังเคราะห์ผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ

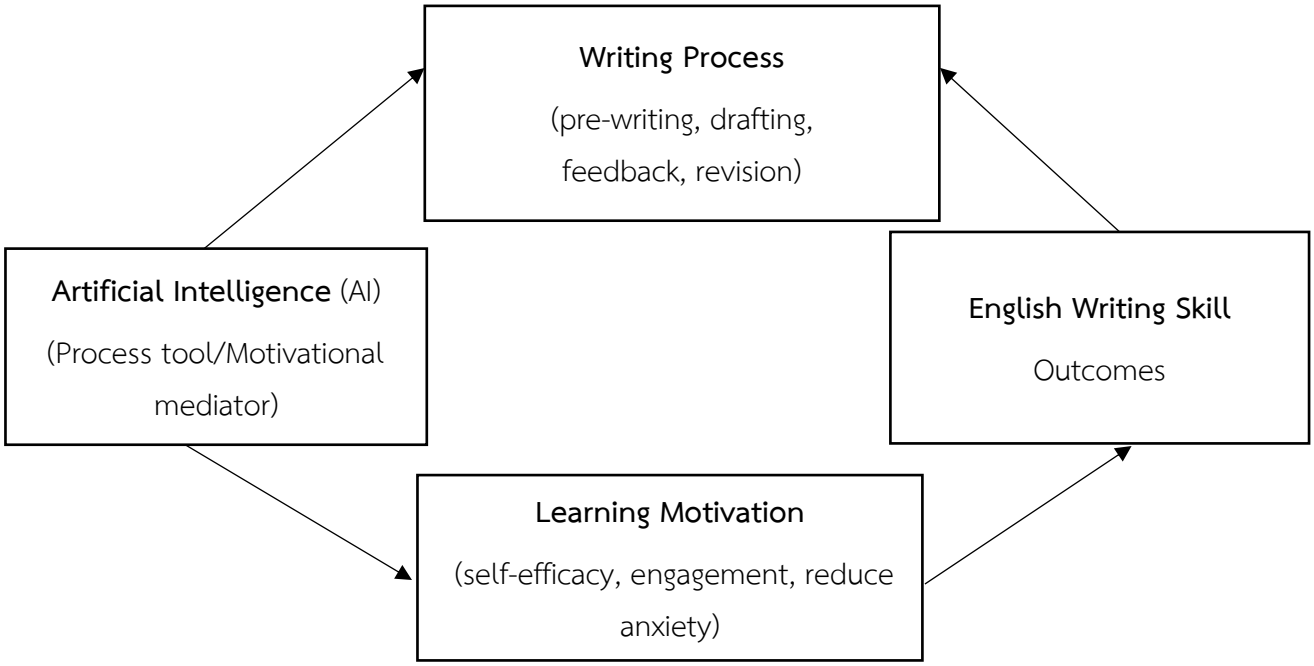
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (การนับจำนวนและคำนวณค่าร้อยละ) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงประเด็น (thematic analysis) เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ AI รูปแบบการวิจัย และประเด็นองค์ความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการสังเคราะห์เชิงพรรณนา (narrative/thematic synthesis) มิใช่การวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis) เชิงสถิติ ผู้วิจัยจึงไม่ได้คำนวณค่าขนาดอิทธิพล (effect size) หรือการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยตนเอง แต่รายงานผลตามที่ปรากฏในงานวิจัยต้นฉบับแต่ละเรื่องอย่างตรงไปตรงมา เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องของการจำแนกข้อมูลระหว่างผู้วิจัยร่วม (investigator triangulation) และทบทวนผลการสังเคราะห์ซ้ำก่อนสรุปผล

ภาพที่ 1 แผนภาพกระบวนการสืบค้นและคัดเลือกงานวิจัยแบบ PRISMA-informed flow diagram กรอบแนวคิดเชิงบูรณาการจากการสังเคราะห์งานวิจัย (ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3)

Grounded in: Constructivism (Piaget 1970)& Sociocultural Theory (Vygosky,1978); Holmes et al. (2019); Kasneci et al. (2023)

ภาพที่ 2 Integrative Conceptual Framework Synthesized from the Reviewed Studies

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดเชิงบูรณาการจากการสังเคราะห์งานวิจัย พัฒนาโดยผู้วิจัยจากการสังเคราะห์แนวคิดของ Piaget (1970), Vygotsky (1978), Holmes et al. (2019) และ Kasneci et al. (2023) จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ปรากฏในงานวิจัยทั้ง 20 เรื่อง (ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3) พบว่าปัญญาประดิษฐ์ทำหน้าที่เป็นตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเขียน โดยมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งสอดคล้องกับกลไกการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism และ Sociocultural Theory โดย AI ทำหน้าที่เป็นทั้งเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการ (process-support tool) และตัวกลางในการสร้างแรงจูงใจ (motivational mediator) สอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (1970) ที่อธิบายว่าการเรียนรู้เกิดจาก กระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียนผ่านประสบการณ์ และแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้ผ่านตัวกลาง (mediation) ซึ่งรวมถึงเทคโนโลยี ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยด้าน AI ในการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่า AI สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยทางปัญญาที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการพัฒนาทักษะการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Holmes et al., 2019; Kasneci et al., 2023) กรอบแนวคิดนี้จึงเป็นผลโดยตรงจากการสังเคราะห์ทฤษฎีตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 มิใช่ข้อค้นพบเชิงประจักษ์จากวัตถุประสงค์ข้อ 1-2

ผลการศึกษา

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพจำนวน 20 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 2021-2025 (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1) สามารถสรุปผลได้ 5 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 สังเคราะห์งานวิจัยการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของผู้เรียน EFL (N = 20)

ลำดับ	ผู้วิจัย (ปี)	บริบท/ประเทศ	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ AI	รูปแบบการวิจัย	ผลการวิจัยโดยสรุป
1	Yousofi (2022)	อัฟกานิสถาน	นศ. 66 คน + ครู 5 คน + นศ. 4 คน (สัมภาษณ์)	Grammarly	Mixed methods	ทัศนคติเชิงบวกต่อ Grammarly แต่ยังจำกัดในทักษะการเขียนระดับสูง
2	Fan (2023)	จีน (มหาวิทยาลัย)	นักศึกษา 67 คน	Grammarly (AWCF)	Quasi-experimental	กลุ่มทดลองไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญ
3	Marzuki et al. (2023)	อินโดนีเซีย	ครูผู้สอน 4 คน	Quillbot, WordTune, Jenni, ChatGPT, Paperpal, Copy.ai	Qualitative case study	ครูเห็นพ้องว่า AI ช่วยพัฒนาเนื้อหาและการจัดระเบียบงานเขียน
4	Zhai & Ma (2023)	นานาชาติ (26 การศึกษา)	ผู้เรียน 2,468 คน	AWE (หลากหลายระบบ)	Meta-analysis	AWE ส่งผลเชิงบวกขนาดใหญ่ต่อคุณภาพงานเขียน (g = 0.861)
5	Song & Song (2023)	จีน	นักศึกษา 50 คน	ChatGPT	Quasi-experimental	กลุ่มทดลองมีทักษะการเขียนและแรงจูงใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
6	Yan (2023)	จีน	ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา	ChatGPT	Qualitative exploratory	พัฒนาทักษะการเขียนได้ แต่มีข้อกังวลด้านความซื่อสัตย์ทางวิชาการ

ลำดับ	ผู้วิจัย (ปี)	บริบท/ประเทศ	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ AI	รูปแบบการวิจัย	ผลการวิจัยโดยสรุป
7	Huang et al. (2023)	ไต้หวัน	นักเรียนมัธยมศึกษา	Chatbot (ChatGPT-based prompting)	Qualitative	การฝึกกลยุทธ์การเขียนพรอมต์ช่วยพัฒนาการเขียนเรียงความ
8	Marisa et al. (2025)	อินโดนีเซีย	นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	ChatGPT	Qualitative	พบผลกระทบเชิงลบ เช่น การพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็น
9	Poláková & Ivenz (2024)	ยุโรป (มหาวิทยาลัย)	นักศึกษา 110 คน	ChatGPT	Quasi-experimental mixed methods	ข้อมูลป้อนกลับจาก ChatGPT ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน Gen Z
10	Li et al. (2024)	จีน (มหาวิทยาลัย)	เรียงความ 30 ฉบับ	ChatGPT-3.5/4	Mixed-methods (G-theory)	คะแนนจาก ChatGPT ใกล้เคียงความน่าเชื่อถือกับครู แต่ feedback เชิงคุณภาพยังมีข้อจำกัด
11	Liu & Wang (2024)	จีน	นักเรียน 90 คน (ทดลอง 42 / ควบคุม 48)	ChatGPT-3.5 และอื่น ๆ	Quasi-experimental intervention	กลุ่มทดลองมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
12	Wale & Kassahun (2024)	เอธิโอเปีย	ผู้เรียน 92 คน	Writerly + Google Docs	Quasi-experimental mixed methods	การบูรณาการเครื่องมือช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและทัศนคติเชิงบวก
13	Robillos (2024)	ไทย	นักศึกษา 30 คน	GPT chatbot (กระบวนการเขียน)	Sequential mixed methods	พัฒนาการจัดระเบียบเนื้อหา ความเชื่อมโยง การโต้แย้งเชิงเหตุผล
14	Woo et al. (2024)	ฮ่องกง	นักเรียนมัธยมศึกษา 21 คน	ChatGPT	Mixed methods	แรงจูงใจเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ภาระทางปัญญาสูง ความพึงพอใจโดยรวมสูง

ลำดับ	ผู้วิจัย (ปี)	บริบท/ประเทศ	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ AI	รูปแบบการวิจัย	ผลการวิจัยโดยสรุป
15	Nguyen et al. (2024)	เวียดนาม	นักศึกษาปี 1 จำนวน 56 คน	ChatGPT	Mixed methods	ใช้กลยุทธ์ก่อนการเขียนหลากหลายขึ้นและได้งานเขียนคุณภาพดีขึ้น
16	Yan & Zhang (2024)	จีน	ผู้เรียน 4 คน (พหุกรณีศึกษา)	ChatGPT (AWCF)	Mixed-method case study	การมีส่วนร่วมกับ feedback สัมพันธ์กับระดับความสามารถทางภาษา
17	Teng (2024)	มาเก๊า	ผู้เรียน 45 คน	ChatGPT	Mixed methods	ส่งผลเชิงบวกต่อแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม แต่มีข้อกังวลด้านจริยธรรม
18	Jmaiel et al. (2025)	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	นักศึกษา 117 คน	ChatGPT	Quasi-experimental (pre-post)	ทักษะการเขียน ESP พัฒนาขึ้นทุกมิติ นักศึกษาหญิงพัฒนาได้มากกว่า
19	Shi & Zhang (2025)	จีน	ผู้เรียน ระดับอุดมศึกษา	บริบท AI ทั่วไป	Survey/ Correlational	ความเชื่อมั่นในตนเองและความยืดหยุ่นทางจิตใจทำนายแรงจูงใจของผู้เรียน
20	Alangari (2025)	ซาอุดีอาระเบีย	นักเรียนมัธยมศึกษา 10 คน	ChatGPT	Quasi-experimental	คะแนนด้านเนื้อหา คำศัพท์ การใช้ภาษา และคะแนนรวมเพิ่มขึ้น

1. ด้านข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นผู้เรียนระดับอุดมศึกษา 13 เรื่อง (ร้อยละ 65) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) ครูผู้สอนเท่านั้น 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) กลุ่มตัวอย่างแบบผสม (ผู้เรียนและครู) 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) และงานวิเคราะห์อภิมาน/ไม่มีกลุ่มตัวอย่างปฐมภูมิ 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (N = 20)

ลำดับ	กลุ่มประชากร/ตัวอย่าง	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
1	นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	13	65.00
2	นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	4	20.00
3	ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	1	5.00
4	กลุ่มตัวอย่างแบบผสม (ผู้เรียน + ครู)	1	5.00
5	Meta-analysis / ไม่มีกลุ่มตัวอย่างปฐมภูมิ	1	5.00
รวม		**20**	**100.00**

ในเชิงบริบทประเทศ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ดำเนินการในบริบทเอเชียอื่นนอกประเทศไทย 15 เรื่อง (ร้อยละ 75) เช่น จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ไต้หวัน ฮ่องกง มาเก๊า สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และซาอุดีอาระเบีย ขณะที่พบงานวิจัยในบริบทไทยเพียง 1 เรื่อง คือ Robillos (2024) (ร้อยละ 5) และงานวิจัยในบริบทอื่น (แอฟริกา ยุโรป และงานวิเคราะห์อภิมานระดับนานาชาติ) 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) ข้อค้นพบนี้สะท้อนช่องว่างสำคัญของงานวิจัยเชิงประจักษ์ด้าน AI กับการเขียนภาษาอังกฤษในบริบทการศึกษาไทย

2. ด้านวิธีดำเนินการวิจัยของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

รูปแบบการวิจัยที่พบมากที่สุดคือ quasi-experimental จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 35) ได้แก่ Fan (2023), Song and Song (2023), Poláková and Ivenz (2024), Liu and Wang (2024), Wale and Kassahun (2024), Jmaiel et al. (2025) และ Alangari (2025) รองลงมาคือ mixed-methods ที่ไม่มีกลุ่มควบคุม 7 เรื่อง (ร้อยละ 35) ได้แก่ Yousofi (2022), Li et al. (2024), Robillos (2024), Woo et al. (2024), Nguyen et al. (2024), Teng (2024) และ Yan and Zhang (2024) qualitative 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) ได้แก่ Marzuki et al. (2023), Yan (2023), Huang et al. (2023) และ Marisa et al. (2025) meta-analysis 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) คือ Zhai and Ma (2023) และ survey/correlational 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) คือ Shi and Zhang (2025) โดยเครื่องมือ AI ที่พบมากที่สุดคือ ChatGPT จำนวน 14 เรื่อง (ร้อยละ 70)

รองลงมาคือ Grammarly 2 เรื่อง (ร้อยละ 10) เครื่องมือ AI หลากหลายชนิดร่วมกัน (เช่น Quillbot, WordTune, Jenni, Paperpal, Copy.ai) 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) Writerly ร่วมกับ Google Docs 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) ระบบ AWE ในภาพรวม (meta-analysis) 1 เรื่อง (ร้อยละ 5) และบริบท AI ทั่วไปที่ไม่ระบุเครื่องมือเฉพาะ 1 เรื่อง (ร้อยละ 5)

3. ด้านองค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้

จากการวิเคราะห์เชิงประเด็นสามารถจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ผลของ AI ต่อทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ พบ 7 เรื่อง (ร้อยละ 35) ได้แก่ Fan (2023), Zhai & Ma (2023), Song and Song (2023), Poláková and Ivenz (2024), Wale and Kassahun (2024), Jmaiel et al. (2025) และ Alangari (2025) โดยงานวิจัยส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้รายงานผลเชิงบวกต่อความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความหลากหลายของคำศัพท์ และการจัดองค์ประกอบของเนื้อหา (Zhai & Ma, 2023 รายงานขนาดอิทธิพลรวม g = 0.861 จากการวิเคราะห์อภิมาน 26 การศึกษา) อย่างไรก็ตาม พบข้อค้นพบที่ไม่สอดคล้องกันใน Fan (2023) ซึ่งรายงานว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลป้อนกลับจาก Grammarly ไม่ได้มีคะแนนด้านความซับซ้อนทางวากยสัมพันธ์ ความถูกต้อง และความคล่องแคล่วสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลป้อนกลับจากครูเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 ผลของ AI ต่อแรงจูงใจและปัจจัยเชิงจิตวิทยา/พุทธิปัญญา พบ 4 เรื่อง (ร้อยละ 20) ได้แก่ Liu & Wang (2024), Woo et al. (2024), Teng (2024) และ Shi and Zhang (2025) โดยรายงานผลด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (self-efficacy) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (engagement) และการลดความวิตกกังวลในการเขียนอย่างสม่ำเสมอ (frequently reported) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ที่ระบุว่าความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ Liu and Wang (2024) พบว่ากลุ่มที่ใช้ AI มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ Woo et al. (2024) พบว่าภาระทางปัญญา (cognitive load) ในขั้นตอนการเขียนพรอมต์ยังอยู่ในระดับสูง แม้ความพึงพอใจโดยรวมของผู้เรียนจะอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

3.3 กระบวนการเขียนและบทบาทกลไกของ AI ในการเรียนรู้ พบ 6 เรื่อง (ร้อยละ 30) ได้แก่ Yan (2023), Huang et al. (2023), Li et al. (2024), Robillos (2024), Nguyen et al. (2024) และ Yan and Zhang (2024) โดย AI ถูกนำมาใช้สนับสนุนทุกขั้นตอนของกระบวนการเขียน ตั้งแต่ขั้นก่อนการเขียน (pre-writing) การเขียนร่าง (drafting) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และการปรับปรุงงานเขียน (revision) กลไกสำคัญที่พบ ได้แก่ การให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทันที (instant feedback) การค้ำจุนการเรียนรู้ (scaffolding) และการปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน (personalization) ทั้งนี้ Yan and Zhang (2024) พบว่าระดับการมีส่วนร่วมเชิงพุทธิปัญญา (cognitive engagement) กับข้อมูลป้อนกลับของ ChatGPT สัมพันธ์กับระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.4 การรับรู้ ประเด็นจริยธรรม และการพึ่งพาเทคโนโลยี พบ 3 เรื่อง (ร้อยละ 15) ได้แก่ Yousofi (2022), Marzuki et al. (2023) และ Marisa et al. (2025) โดยพบทั้งทัศนคติเชิงบวกของครูและผู้เรียนต่อการใช้ AI ในการปรับปรุงเนื้อหาและการจัดระเบียบงานเขียน ควบคู่กับข้อกังวลด้านการพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็น (over-reliance) ซึ่ง Marisa et al. (2025) รายงานว่าอาจลดทอนความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้หากขาดการกำกับดูแลที่เหมาะสม

4. ด้านการเปรียบเทียบประสิทธิผลระหว่างเครื่องมือ AI ประเภทต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบเครื่องมือ AI ที่พบในงานวิจัยทั้ง 20 เรื่อง พบว่า ChatGPT ซึ่งเป็นแบบจำลองภาษาเชิงสร้างสรรค์ (generative model) มีแนวโน้มให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงอธิบายที่ครอบคลุมกว่าในมิติของเนื้อหา การจัดระเบียบ และความเชื่อมโยง (Li et al., 2024; Robillos, 2024) ขณะที่ Grammarly และระบบ AWE โดยทั่วไปมีจุดแข็งด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์และกลไกทางภาษาในระดับประโยค แต่ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะการเขียนระดับสูง เช่น การจัดระเบียบความคิดและความเชื่อมโยงของเนื้อหา (Yousofi, 2022; Fan, 2023) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์อภิมานของ Zhai & Ma (2023) ที่ระบุว่า AWE มีประสิทธิผลแตกต่างกันตามระดับผู้เรียนและบริบทการใช้งาน

5. ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

บทความวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เสนอแนวทางการนำ AI ไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเน้นการใช้ AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าการแทนที่ครู และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการกำกับดูแลด้านจริยธรรมในการใช้ AI

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพงานวิจัย สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับผลของ AI ต่อทักษะการเขียนและแรงจูงใจของผู้เรียน EFL และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ใช้ร่วมกับ AI จากงานวิจัยเชิงประจักษ์ 20 เรื่องที่ตีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 2021–2025 ผลการสังเคราะห์ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ดำเนินการในระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 65) ในบริบทเอเชียนอกประเทศไทย (ร้อยละ 75) โดยใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือหลัก (ร้อยละ 70) และใช้รูปแบบ quasi-experimental มากที่สุด (ร้อยละ 35) ผลตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า AI มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเขียนในหลายมิติ ได้แก่ ความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความหลากหลายของคำศัพท์ และการจัดองค์ประกอบของงานเขียน (ร้อยละ 35 ของงานวิจัยทั้งหมด) และส่งเสริมแรงจูงใจด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม และการลดความวิตกกังวลในการเขียน (ร้อยละ 20) โดยมีกระบวนการเขียนและกลไกของ AI เป็นสะพานเชื่อมระหว่างสองมิตินี้ (ร้อยละ 30) ขณะเดียวกันยังพบข้อกังวลด้านการพึ่งพาเทคโนโลยีและจริยธรรมทางวิชาการ (ร้อยละ 15) ซึ่ง

เป็นข้อค้นพบที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไป ผลตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3 พบว่า กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่นักวิจัยนำมาใช้ร่วมกับ AI สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎี Constructivism และ Sociocultural Theory ซึ่งสนับสนุนบทบาทของ AI ในฐานะเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการ (process tool) และตัวกลางทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับแรงจูงใจ (motivational mediator) องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ครั้งนี้จึงเป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาแนวคิดของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ในบริบทการศึกษาไทยต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิผลเชิงเปรียบเทียบระหว่าง ChatGPT ระบบ AWE และ Grammarly

ผลการสังเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างเชิงหน้าที่ระหว่างเครื่องมือ AI แต่ละประเภทเป็นปัจจัยสำคัญที่อธิบายความหลากหลายของผลการวิจัย ChatGPT ในฐานะแบบจำลองภาษาเชิงสร้างสรรค์ (large language model) สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงอธิบาย (explanatory feedback) ที่ครอบคลุมทั้งระดับประโยคและระดับข้อความ จึงมีแนวโน้มส่งผลต่อทักษะการเขียนระดับสูง เช่น การจัดระเบียบความคิดและความเชื่อมโยงของเนื้อหาได้ชัดเจนกว่า (Li et al., 2024; Robillos, 2024) ขณะที่ Grammarly และระบบ AWE ทั่วไปได้รับการออกแบบมาเพื่อการแก้ไขข้อผิดพลาดเชิงกลไกทางภาษา (surface-level correction) เป็นหลัก จึงมีข้อจำกัดเมื่อต้องพัฒนาทักษะการเขียนเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (Yousofi, 2022) ข้อค้นพบของ Fan (2023) ที่ระบุว่า Grammarly ไม่ได้ทำให้คุณภาพงานเขียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับข้อมูลป้อนกลับจากครูเพียงอย่างเดียว สนับสนุนข้อสรุปนี้ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์อภิมานของ Zhai and Ma (2023) ที่พบว่าประสิทธิผลของ AWE แปรผันตามระดับผู้เรียนและบริบทการใช้งาน ดังนั้นการเลือกใช้เครื่องมือ AI จึงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะการเขียนในแต่ละระดับ มิใช่ใช้เครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่เฉพาะของเครื่องมือนั้น

2. ผลกระทบต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

ผลการสังเคราะห์ให้ภาพที่ไม่เป็นเอกภาพ (mixed picture) เกี่ยวกับผลของ AI ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในด้านหนึ่ง Liu and Wang (2024) พบว่าการใช้เครื่องมือ AI อย่างมีโครงสร้างในชั้นเรียนวรรณคดีอังกฤษ ควบคู่กับกิจกรรมการอภิปรายและตอบคำถามเชิงวิเคราะห์ ส่งผลให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งชี้ว่า AI สามารถส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้หากถูกออกแบบให้เป็นเครื่องมือกระตุ้นการคิด มิใช่เครื่องมือให้คำตอบสำเร็จรูป ในทางตรงกันข้าม Marisa et al. (2025) พบว่าการใช้ ChatGPT โดยขาดการกำกับดูแลในบริบทการเขียนเชิงวิชาการมีแนวโน้มลดทอนความลึกเชิงวิเคราะห์ (analytical depth) และเสียงของผู้เขียน (authorial

voice) ของผู้เรียน ข้อค้นพบทั้งสองด้านนี้จึงชี้ให้เห็นว่าผลกระทบต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณมิได้ขึ้นอยู่กับตัวเทคโนโลยีเพียงลำพัง แต่ขึ้นอยู่กับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ

3. การพึ่งพาเทคโนโลยี (Dependency)

ประเด็นการพึ่งพาเทคโนโลยีปรากฏชัดเจนใน Marisa et al. (2025) ซึ่งรายงานว่าผู้เรียนบางส่วนแสดงความกังวลเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการคิดอย่างเป็นอิสระที่ลดลงเมื่อใช้ ChatGPT อย่างต่อเนื่องในงานเขียนเชิงวิชาการ สอดคล้องกับข้อสังเกตของ Yan (2023) ที่พบว่าผู้เรียนมีข้อกังวลด้านความซื่อสัตย์ทางวิชาการควบคู่กับการยอมรับประโยชน์ขเครื่องมือ ข้อค้นพบเหล่านี้สอดคล้องกับข้อเสนอของ Kasneci et al. (2023) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบการใช้ AI อย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันการพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็น (over-reliance) ซึ่งอาจบั่นทอนพัฒนาการทักษะการเขียนในระยะยาวของผู้เรียน

4. ความฉลาดรู้ด้าน AI (AI Literacy)

จากการสังเคราะห์พบว่างานวิจัยที่รายงานผลเชิงบวกอย่างสม่ำเสมอมักมีองค์ประกอบของการฝึกทักษะการใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณร่วมด้วย เช่น Huang et al. (2023) ที่ฝึกกลยุทธ์การเขียนพรอมต์ (prompt engineering) ให้แก่ผู้เรียนก่อนการใช้งานจริง และ Woo et al. (2024) ที่จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของ ChatGPT ก่อนมอบหมายงานเขียน ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าความฉลาดรู้ด้าน AI (AI literacy) ซึ่งครอบคลุมทั้งทักษะเชิงเทคนิคในการใช้งานและทักษะเชิงวิพากษ์ในการประเมินข้อมูลป้อนกลับ เป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจาก AI ควบคู่กับการลดความเสี่ยงด้านการพึ่งพาเทคโนโลยีและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ลดลง สอดคล้องกับข้อเสนอของ UNESCO (2021) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้ AI อย่างมีจริยธรรมและรู้เท่าทันในบริบทการศึกษา

5. ข้อพิจารณาเชิงบริบทไทย

การที่พบงานวิจัยในบริบทไทยเพียง 1 เรื่องจาก 20 เรื่อง (Robillos, 2024) ซึ่งดำเนินการในระดับอุดมศึกษาและใช้กรอบกระบวนการเขียนเชิงกระบวนการ (process-based writing) ร่วมกับ GPT chatbot สะท้อนว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการ AI กับแนวการสอนเขียนแบบอื่น เช่น แนวการสอนเขียนตามประเภทงานเขียน (genre-based approach) ยังมีจำกัดมากในบริบทการศึกษาไทย ทั้งนี้แม้จะมีงานวิจัยเบื้องต้นในลักษณะการสำรวจการรับรู้ของนักศึกษาไทยต่อการใช้เครื่องมือ AI เชิงสร้างสรรค์ในการเขียนภาษาอังกฤษ เช่น Limna & Shaengchart (2025) แต่งานวิจัยดังกล่าวยังไม่เข้าเกณฑ์เชิงระเบียบวิธีของการสังเคราะห์ในครั้งนี้ (มิใช่งานวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองที่วัดผลลัพธ์ด้านทักษะการเขียนหรือแรงจูงใจโดยตรง) จึงยังคงเป็นช่องว่างสำคัญที่งานวิจัยในอนาคตควรดำเนินการต่อ โดยเฉพาะการศึกษาเชิง

ประจักษ์ที่บูรณาการแนวการสอนเขียนตามประเภทงานเขียนและแนวกระบวนการเขียนเข้ากับ AI อย่างมีจริยธรรมในบริบทผู้เรียนไทย

โดยสรุป การบูรณาการ AI ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ควรมุ่งเน้นเพียงประสิทธิภาพของเครื่องมือ แต่ควรคำนึงถึงการออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างประเภทของเครื่องมือ AI กระบวนการเขียน แรงจูงใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความฉลาดรู้ด้าน AI และจริยธรรมทางวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การใช้ AI สนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงการจัดการเรียนการสอน

ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือ AI ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะการเขียนในแต่ละขั้นตอน โดยอาจใช้ ChatGPT ในการสร้างแนวคิด (idea generation) การร่างงาน (drafting) และการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงเนื้อหา ขณะที่ใช้ Grammarly หรือระบบ AWE สนับสนุนการแก้ไขข้อผิดพลาดเชิงกลไกทางภาษาในขั้นปรับปรุงงานเขียน (revision) ทั้งนี้ควรควบคู่กับการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมแรงจูงใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การสะท้อนคิด (reflection) การประเมินตนเอง (self-assessment) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) นอกจากนี้ผู้สอนควรจัดกิจกรรมพัฒนาความฉลาดรู้ด้าน AI ให้แก่ผู้เรียนก่อนการใช้งานจริง เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ทางวิชาการและลดความเสี่ยงด้านการพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็น

2. ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

ผลการวิจัยสนับสนุนกรอบแนวคิดของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และทฤษฎีสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural Theory) โดยแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้เกิดจากทั้งกระบวนการสร้างความรู้ภายในของผู้เรียนและการมีปฏิสัมพันธ์ผ่านตัวกลางทางปัญญา ปัญญาประดิษฐ์ทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางปัญญาที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านกลไกสำคัญ ได้แก่ การให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทันที การค้ำจุนการเรียนรู้ และการปรับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิจัย

ควรมีการพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ที่มีโครงสร้างชัดเจนในบริบทการเรียนรู้จริง โดยเฉพาะในบริบทประเทศไทยซึ่งยังมีงานวิจัยเชิงประจักษ์จำกัด รวมถึงควรขยายการศึกษาไปยังการบูรณาการ AI กับแนวการสอนเขียนตามประเภทงานเขียน (genre-based approach) ร่วมกับแนวกระบวนการเขียน (process-based approach) และควรศึกษาประเด็นด้านจริยธรรมของการใช้ AI เช่น ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ความฉลาดรู้ด้าน AI และผลกระทบระยะยาวต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

ข้อจำกัดของการวิจัยและแนวทางการทำวิจัยในอนาคต

การศึกษานี้เป็นการสังเคราะห์เชิงพรรณนา (narrative/thematic synthesis) มิใช่การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบที่ลงทะเบียนล่วงหน้า (registered systematic review) ตามมาตรฐาน PRISMA 2020 อย่างเต็มรูปแบบ แม้จะประยุกต์ใช้แนวทางการรายงานแบบ PRISMA-informed เพื่อความโปร่งใสของกระบวนการคัดเลือกก็ตาม นอกจากนี้ จำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีเพียง 20 เรื่อง ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมองค์ความรู้ทั้งหมดในสาขานี้ งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นบริบทผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในเอเชียนอกประเทศไทย ซึ่งอาจจำกัดการทั่วไปของผลการวิจัยไปยังบริบทการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะบริบทไทยซึ่งพบงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว สำหรับการวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตไปยังกลุ่มตัวอย่างในระดับการศึกษาและบริบทที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะบริบทไทย รวมถึงการพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ที่มีโครงสร้างชัดเจนในสถานการณ์จริง

เอกสารอ้างอิง

Alangari, T. S. (2025). The effect of AI-assisted learning on EFL writing proficiency: Quasi-experimental and cluster analysis. *Educational Process: International Journal, 17*, Article e2025345.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.

Fan, N. (2023). Exploring the effects of automated written corrective feedback on EFL students' writing quality: A mixed-methods study. *SAGE Open, 13*(2), 1–17. https://doi.org/10.1177/21582440231181296

Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Center for Curriculum Redesign.

Huang, H.-W., Teng, D. C.-E., & Wu, R. (2023). Teaching chatbot prompt strategies in EFL essay writing instruction. In *Proceedings of the 2023 5th International Workshop on Artificial Intelligence and Education (WAIE)* (pp. 12–17). IEEE. https://doi.org/10.1109/WAIE60568.2023.00010

Jmaiel, H. A., Abukhait, R. O., Mohamed, A. M., & Shaaban, T. S. (2025). The role of ChatGPT in enhancing EFL students' ESP writing skills: An experimental study of gender and major differences. *Discover Education, 4*, Article 240. https://doi.org/10.1007/s44217-025-00700-6

Kasneci, E., Sessler, K., Küchemann, S., Bannert, M., Dementieva, D., Fischer, F., Gasser, U., Groh, G., Günnemann, S., Hüllermeier, E., Krusche, S., Kutyniok, G., Michaeli, T., Nerger, M., Pfeffer, J., Poquet, O., Sailer, M., Schmidt, A., Seidel, T., & Kasneci, G. (2023). ChatGPT for good? On opportunities and challenges of large language models for education. *Learning and Individual Differences, 103*, Article 102274. https://doi.org/10.1016/j.lindif.2023.102274

Li, J., Huang, J., Wu, W., & Whipple, P. B. (2024). Evaluating the role of ChatGPT in enhancing EFL writing assessments in classroom settings: A preliminary investigation. *Humanities and Social Sciences Communications, 11*, Article 1268. https://doi.org/10.1057/s41599-024-03755-2

Limna, P., & Shaengchart, Y. (2025). Generative AI as an English writing aid: Thai university students' perceptions and experiences with ChatGPT and Gemini. *Suranaree Journal of Social Science*. Advance online publication. https://doi.org/10.55766/sjss279466

Liu, W., & Wang, Y. (2024). The effects of using AI tools on critical thinking in English literature classes among EFL learners: An intervention study. *European Journal of Education, 59*(4), Article e12804. https://doi.org/10.1111/ejed.12804

Marisa, S., Rachman, D., Puspita, R. H., & Rahmawati, Y. (2025). The dark side of dependency: Negative consequences of EFL students' use of ChatGPT for academic writing. *Borneo Educational Journal (Borju), 7*(2), 255–274.

Marzuki, Widiati, U., Rusdin, D., Darwin, & Indrawati, I. (2023). The impact of AI writing tools on the content and organization of students' writing: EFL teachers' perspective. *Cogent Education, 10*(2), Article 2236469. https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2236469

Nguyen, L. Q., Le, H. V., & Nguyen, P. T. (2024). A mixed-methods study on the use of ChatGPT in the pre-writing stage: EFL learners' utilization patterns, affective engagement, and writing performance. *Education and Information Technologies, 30*, 10511–10534. https://doi.org/10.1007/s10639-024-13231-8

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *OECD learning compass 2030: A series of concept notes*. https://www.oecd.org/education/2030-project

Piaget, J. (1970). *Science of education and the psychology of the child*. Orion Press.

Poláková, P., & Ivenz, R. (2024). The impact of ChatGPT feedback on the development of EFL students' writing skills. *Cogent Education, 11*(1), Article 2410101. https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2410101

Robillos, R. J. (2024). Synergizing generative pre-trained transformer (GPT) chatbots in a process-based writing paradigm to enhance university students' writing skills. *Journal of Language and Education, 10*(3), 79–94. https://doi.org/10.17323/jle.2024.18708

Shi, S., & Zhang, H. (2025). EFL students' motivation predicted by their self-efficacy and resilience in artificial intelligence (AI)-based context: From a self-determination theory perspective. *Learning and Motivation, 91*, Article 102151. https://doi.org/10.1016/j.lmot.2025.102151

Song, C., & Song, Y. (2023). Enhancing academic writing skills and motivation: Assessing the efficacy of ChatGPT in AI-assisted language learning for EFL students. *Frontiers in Psychology, 14*, Article 1260843. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1260843

Teng, M. F. (2024). "ChatGPT is the companion, not enemies": EFL learners' perceptions and experiences in using ChatGPT for feedback in writing. *Computers and Education: Artificial Intelligence, 7*, Article 100270. https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100270

UNESCO. (2021). *Recommendation on the ethics of artificial intelligence*. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380455

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Wale, B. D., & Kassahun, Y. F. (2024). The transformative power of AI writing technologies: Enhancing EFL writing instruction through the integrative use of Writerly and Google Docs. *Human Behavior and Emerging Technologies, 2024*, Article 9221377. https://doi.org/10.1155/2024/9221377

Woo, D. J., Wang, D., Guo, K., & Susanto, H. (2024). Teaching EFL students to write with ChatGPT: Students' motivation to learn, cognitive load, and satisfaction with the

learning process. *Education and Information Technologies, 29*(18), 24963–24990. https://doi.org/10.1007/s10639-024-12819-4

Yan, D. (2023). Impact of ChatGPT on learners in a L2 writing practicum: An exploratory investigation. *Education and Information Technologies, 28*(11), 13943–13967. https://doi.org/10.1007/s10639-023-11742-4

Yan, D., & Zhang, R. (2024). L2 writer engagement with automated written corrective feedback provided by ChatGPT: A mixed-method multiple case study. *Humanities and Social Sciences Communications, 11*, Article 1063. https://doi.org/10.1057/s41599-024-03543-y

Yousofi, R. (2022). Grammarly deployment (in)efficacy within EFL academic writing classrooms: An attitudinal report from Afghanistan. *Cogent Education, 9*(1), Article 2142446. https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2142446

Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education—Where are the educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education, 16*(1), Article 39. https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0

Zhai, N., & Ma, X. (2023). The effectiveness of automated writing evaluation on writing quality: A meta-analysis. *Journal of Educational Computing Research, 61*(4), 875–900. https://doi.org/10.1177/07356331221127300